

Czaplewski Paweł

Data urodzenia: 1877

ksiądz katolicki, proboszcz w Szynychu, Byszewie i Miłobądku, dziekan tczewski, wykładowca w Seminarium Duchownym w Pelplinie, historyk, członek zwyczajny Towarzystwa Naukowego w Toruniu w l. 1900–1963, prezes w l. 1918–1920 i 1945–1948.

Urodzony na Pomorzu, we wsi Zblewo. Syn Jana (organisty) i Augustyny. W l. 1888–1893 uczęszczał do Collegium Marianum w Pelplinie. Po zakończeniu nauki i dzięki wsparciu Towarzystwa Pomocy Naukowej uczył się w Królewskim Katolickim Gimnazjum w Chojnicach (1893–1896). Podczas studiów teologicznych w Seminarium Duchownym w Pelplinie zaangażował się w działalność naukową, współpracując z ks. Brunonem Czapłą i ks. Stanisławem Kujotem. W 1900 r. ukończył seminarium, otrzymując święcenia kapłańskie. Pełnił funkcję wikarego w Pręgowie, Chmielnie, Luzinie, Bzowie, Mroczy. Był administratorem w Czarnowie i Unisławiu. Od 1910 roku proboszcz w Szynychu. Podczas pierwszej wojny światowej zaangażowany w sprawę polską, za co został wtrącony w 1915 r. do pruskiego więzienia. Aktywnie udzielał się naukowo jako członek TNT i redaktor „Zapisek TNT” (1916–1919). W l. 1918–1920 i 1945–1948 pełnił funkcję prezesa TNT. W 1921 r. został przeniesiony do Byszewa i później w 1931 r. do Miłobądku, gdzie pełnił posługę do 1951 roku. W okresie międzywojennym kontynuował zainteresowania naukowe, udzielając się w licznych towarzystwach naukowych i współpracując z Komisją Historyczną Polskiej Akademii Umiejętności (1939). Za swoją działalność naukową i społeczną został odznaczony w

1928 r. Złotym Krzyżem Zasługi. W 1930 r. wystartował w wyborach parlamentarnych z list BBWR-u, lecz zrzekł się mandatu na żądanie prymasa Augusta Hlonda. Podczas drugiej wojny światowej więziony w 1940 r. w obozie koncentracyjnym Stutthof, skąd ostatecznie został zwolniony. Po wojnie wykładał historię kościelną w seminarium pelplińskim (1945–1946) i pełnił funkcję dziekana tczewskiego (1945–1951). Autor licznych rozpraw o charakterze historycznym, skupionych głównie na dziejach Pomorza i Kaszub. Po przejściu na emeryturę (1951) zamieszkał w Turzy, gdzie zmarł w 1963 r.

Literatura:

1. Czacharowski A., *Paweł Antoni Czaplewski 1877–1963*, [w:] *Działacze Towarzystwa Naukowego w Toruniu 1875–1975*, red. M. Biskup, Warszawa–Poznań–Toruń 1975, s. 401–426.
2. Mross H., *Czaplewski Paweł (1837–1916)*, [w:] *Słownik biograficzny kapłanów diecezji chełmińskiej wyświęconych w latach 1821–1920*, Pelplin 1995, s. 39–40.

Mateusz Stranc